

MATEBOER
Milieutechniek BV

Rapport

Nader ecologisch onderzoek
Groningerweg 143 te Eelderwolde

Kampen

Ambachtsstraat 27
8263 AJ Kampen
Postbus 99
8260 AB Kampen
Tel.: 038—331 50 20

Almere

Steurstraat 7
1317 NZ Almere
Tel.: 036—530 24 10

Joure

Madame Curieweg 29
8501 XC Joure
Tel.: 0513—72 68 26

Zwolle

Zwartewaterallee 56
8031 DX Zwolle
Tel.: 038—331 50 20

www.mateboer.nl

MATEBOER

Projectontwikkeling BV
Bouw BV
Milieutechniek BV

Rapport

Nader ecologisch onderzoek

Groningerweg 143 te Eelderwolde

Opdrachtgever:

Hominum Vastgoed

Projectnummer Mateboer:	Projectnummer Hominum Vastgoed:	Datum:	Status:
EC237034/SK	-	19 oktober 2023	Definitief
Opgesteld door:	Paraaf:	Gecontroleerd door:	Paraaf:
R. te Beek BSc	RB	Ing. W. Lemstra	

KAMPEN

Ambachtsstraat 27
8263 AJ Kampen
Postbus 99
8260 AB Kampen
Tel.: 038 - 331 50 20

ALMERE

Steurstraat 7
1317 NZ Almere
Tel.: 036 - 530 24 10

JOURE

Madame Curieweg 29
8501 XC Joure
Tel.: 0513 - 72 68 26

ZWOLLE

Zwartewaterallee 56
8031 DX Zwolle
Tel.: 038 - 331 50 20

IBAN NL86 RABO 0397 3417 41

BIC RABONL2U
BTW nr. NL801654920B01
KvK nr. 05051184

Milieutechniek BV

www.mateboer.nl

Abstract

In opdracht van Hominum Vastgoed heeft Mateboer Milieutechniek B.V. in 2023 onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenmarter. De aanleiding voor het onderzoek zijn de geplande sloop- en bouwwerkzaamheden ter plaatse van de Groningerweg 143 te Eelderwolde.

Tijdens het nader onderzoek is vastgesteld dat ter plaatse van het plangebied geen verblijfplaatsen of essentieel functioneel leefgebied van gierzwaluwen aanwezig zijn. Er worden geen negatieve effecten verwacht op de gierzwaluw als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Vervolgstappen voor deze soort zijn niet noodzakelijk.

Binnen het plangebied zijn geen nestplaatsen van huismus aangetoond. Tevens is geen essentieel leefgebied aangetoond binnen het plangebied of de directe omgeving hiervan. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de huismus. Vervolgstappen voor deze soort zijn niet noodzakelijk.

Tijdens het nader onderzoek zijn geen verblijfplaatsen aangetoond van vleermuizen binnen het plangebied of de directe omgeving hiervan. Wel zijn meerdere foeragerende en overvliegende vleermuizen waargenomen in het plangebied. Voor vleermuizen worden, indien gewerkt wordt tijdens daglichtperiode, vleermuisvriendelijke verlichting wordt gebruikt of de verlichting enkel gericht is op de werkzaamheden, geen negatieve effecten verwacht. Er zijn geen vervolgstappen in de vorm van een ontheffing Wet natuurbescherming benodigd.

Binnen het plangebied is een roestplaats aanwezig van kerkuil. Deze bevindt zich in de loods ter plaatse van de zuidkant van het plangebied. In overleg met de plaatselijke kerkuilenwerkgroep worden als gevolg van de werkzaamheden geen significante negatieve effecten verwacht op het leefgebied van deze kerkuil. Vervolgstappen, zoals het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming, is voor de kerkuil niet aan de orde.

Tijdens het nader onderzoek is vastgesteld dat binnen het plangebied en in de directe omgeving geen verblijfplaatsen en essentieel leefgebied aanwezig is voor de steenmarter. Vervolgstappen voor deze soort zijn niet noodzakelijk.

Inhoud

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Onderzoeksdoel en onderzoeksvragen	5
1.3	Wettelijk kader	5
1.4	Huidige situatie en plannen	6
1.5	Verantwoording en gebruik gegevens	9
1.6	Opbouw rapport	9
2	ONDERZOEKSMETHODE.....	10
2.1	Vleermuizen	10
2.2	Huismus	10
2.3	Gierzwaluw	11
2.4	Kerkuil	11
2.5	Steenmarter	11
3	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	13
3.1	Vleermuizen	13
3.2	Huismussen.....	13
3.3	Gierzwaluwen	13
3.4	Kerkuil	13
3.5	Steenmarter	14
3.6	Overige soorten	14
4	EFFECTBEOORDELING	15
4.1	Vleermuizen	15
4.2	Huismus	15
4.3	Gierzwaluw	15
4.4	Kerkuil	15
4.5	Steenmarter	15
4.6	Eekhoorn	16
5	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	17
5.1	Conclusie.....	17
5.2	Aanbevelingen	17

BIJLAGE 1: GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJLAGE 2: VERBODSBEPALINGEN SOORTENBESCHERMING

BIJLAGE 3: ONTHEFFINGSAANVRAAG

BIJLAGE 4: OVERZICHTSTEKENING ONDERZOEKSLOCATIE

BIJLAGE 5: OVERZICHTSTEKENING MET WAARNEMINGEN KERKUIL

BIJLAGE 6: OVERZICHTSTEKENING MET LOCATIES WILDCAMERA

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Mateboer Milieutechniek B.V. heeft van de Hominum Vastgoed opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenmarter ter plaatse van de Groningerweg 143 te Eelderwolde. Tijdens de eerder uitgevoerde ecologische quickscan (Mateboer Milieutechniek B.V., kenmerk: EC237002/SK, d.d. 16 februari 2023) is vastgesteld dat de bebouwing op deze locatie geschikt is voor vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenmarter.

De opdrachtgever is voornemens de aanwezige kassen en loods aan de Groningerweg 143 te Eelderwolde te slopen en het terrein bouwrijp te maken voor woningbouw.

1.2 Onderzoeksdoel en onderzoeksvragen

Het doel van dit nader onderzoek is vast te stellen of de betreffende ontheffing plichtige soort(en) daadwerkelijk voorkomen (met bijbehorende functie(s) in de plangebieden) en/of de geplande ontwikkelingen strijdig zijn met de soortbescherming van de Wet natuurbescherming.

In voorliggend rapport zullen de volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. Zijn de onderzochte soorten (vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenmarter) aanwezig in het plangebied of in de directe omgeving hiervan?
2. Zo ja, welke functies bekleedt het plangebied voor de aangetroffen soorten?
3. Blijft de functionaliteit van het plangebied behouden tijdens en na afloop van de voorgenomen werkzaamheden?
4. Is een ontheffing Wet natuurbescherming of andere vervolgstap benodigd?

1.3 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden. De provincie is (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met gevolgen voor Natura 2000-gebieden én voor beschermde dier- en plantensoorten. Daarmee zorgt zij tevens voor de verlening van vergunningen en ontheffingen. Bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb)

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11), waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor alle in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel;
- de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Het nalaten van de zorgplicht (voor alle in het wild levende dieren) is een overtreding van de Wnb en kan gevolgen hebben.

Soortenbescherming (hoofdstuk 3 Wnb)

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën van beschermde soorten:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1)*
Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels, zoals genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Deze groep wordt vaak onderverdeeld in soorten met een jaarrond beschermd nest en soorten waarvan het nest alleen in het broedseizoen (nestopbouw, ei-leg, broeden en voeren van jongen in het nest) beschermd is;
- *Soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5)*
Soorten, niet zijnde vogels, van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I;
- *Overige soorten (artikel 3.10)*
Soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, genoemd in onderdeel A van de bijlage bij artikel 3.10. Hieronder vallen ook de soorten waarvoor provincies vrijstelling hebben verleend.

Plannen/ingrepen dienen beoordeeld te worden op hun gevolgen voor beschermde soorten. Als in een plangebied geen beschermde soorten of functies (onder andere verblijfplaatsen) aanwezig zijn, is het aanvragen van een ontheffing en het nemen van soortgerichte maatregelen niet noodzakelijk. Indien tijdens dit nader onderzoek geen ontheffingsplichtige soorten in het plangebied zijn aangetroffen, of als de aanwezige ontheffingsplichtige soorten geen schade ondervinden van de geplande ingrepen, blijven te allen tijde de algemene beschermende bepalingen van kracht in de zin van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Leidt de ingreep (mogelijk) wel tot het overtreden van de verbodsartikelen dan is het nemen van mitigerende en/of compenserende maatregelen van toepassing. Op basis van dit nader onderzoek kan, indien nodig, een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, in dit geval Provincie Drenthe.

1.4 Huidige situatie en plannen

Het plangebied is gelegen aan de Groningerweg 143 te Eelderwolde (zie bijlage 4) en is onder te verdelen in drie deelgebieden. Het eerste deelgebied betreft een woning met een vervallen karakter (zie figuur 1.1). De woning is gedeeltelijk voorzien van een rieten dak. Het tweede deelgebied betreft twee vervallen kassen (zie figuur 1.2). Aan de zuidkant van de kassen staat een schoorsteen, welke tevens vervallen is. De kassen zijn aan de zuidkant overwoekerd met bramenstruiken. Naast de kassen ligt een veld met onder andere diverse grassoorten en veld- en ridderzuring. Het derde deelgebied betreft een vervallen loods en veld, begroeid met diverse grassoorten en veld- en ridderzuring (zie figuur 1.3). Ten westen van het veld bevindt zich een bosschage.

Aan de oostkant van het gehele plangebied staat een bomenrij, met voornamelijk beukenbomen.

Ten noorden van het plangebied loopt een doorgaande weg, met naastliggend fietspad. Tussen de weg en het fietspad staan eikenbomen. Achter de weg bevindt zich een woonwijk. Ten oosten van het plangebied bevond zich een ten tijde van de veldbezoeken een droogstaande sloot. Achter de sloot ligt een parkeerterrein voor het recreatiegebied de Hoornseplas. Ter plaatse van dit parkeerterrein staat tevens een zendmast. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich eveneens een droogstaande sloot. Achter deze sloot zijn diverse bosschages aanwezig en ligt het recreatiegebied

de Hoornseplas. Ten westen van het plangebied ligt een brede sloot met veel begroeiing. Hierachter bevindt zich een grasveld en een woning.

De beoogde herontwikkeling (zie figuur 1.4) bestaat uit het slopen van de kassen en loods, bouwrijp maken van het perceel en het realiseren van woningen. Ook wordt het dak van de bestaande woning gerenoveerd en zal een deel van de achterkant van het huis 'geknipt' worden om de achterliggende percelen beter toegankelijk te maken. Vooral nog is het de bedoeling dat alle bomen in het plangebied behouden blijven.

Figuur 1.1 Overzichtsfoto's van de woning.

Figuur 1.2 Overzichtsfoto van de kassen.

Figuur 1.3 Overzichtsfoto's van de loods.

Figuur 1.4 Ontwerpplan.

1.5 Verantwoording en gebruik gegevens

Voorliggend onderzoek is uitgevoerd door veldwerkers ecologie van Mateboer Milieutechniek B.V. Zij zijn door opleiding, ervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor het doen van ecologisch onderzoek.

Dit rapport is uitsluitend samengesteld voor gebruik door de opdrachtgever. Het rapport is alleen geldig in originele en volledige vorm. Ieder ander dan de opdrachtgever, die het rapport gebruikt zonder specifieke referentie, doet dit op eigen risico. Mateboer Milieutechniek B.V. accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Mateboer Milieutechniek B.V. uitgevoerde onderzoek.

In het algemeen kan gesteld worden dat een ecologisch onderzoek geldig is voor een periode van 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming of de inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar wordt aanbevolen de resultaten van de inventarisatie opnieuw te toetsen.

1.6 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 wordt beschreven welke onderzoeksmethode is toegepast. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 zal de effectbeoordeling beschreven worden. Een samenvatting van de belangrijkste conclusies is te vinden in hoofdstuk 5. Hierna volgen de bijlagen waarin de gebruikte bronnen staan vermeld, de verbodsbepalingen soortenbescherming en ontheffing Wet natuurbescherming zijn opgenomen.

2 ONDERZOEKSMETHODE

Om na te gaan of in het plangebied aan de Groningerweg 143 te Eelderwolde verblijfplaatsen of essentieel leefgebied aanwezig zijn voor vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenmarter zijn verschillende inventarisatiemethodes toegepast die in de onderstaande alinea's zullen worden toegelicht. Bij elke soort is het onderzoek uitgevoerd middels het verrichten van veldbezoeken in combinatie met een bureauonderzoek.

Het veldwerk is op verschillende dagen uitgevoerd. Tijdens deze veldbezoeken is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid, aantallen en exacte plaatsen van nest- of verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van de eerder genoemde soorten. Tijdens deze veldbezoeken zijn alle relevante waarnemingen en gedragingen van waargenomen diersoorten vastgelegd.

Voorliggend onderzoek is een toets van de ecologische potenties van de onderzoeklocatie en betreft een volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Tijdens de veldbezoeken is gewerkt conform de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus, BIJ12, Sovon en/of de Zoogdiervereniging. Wanneer het vanwege de situatie nodig werd geacht is de onderzoek intensiteit of het onderzoek moment aangepast. Met de gegevens die volgen uit het veldonderzoek en het bureauonderzoek kan een beoordeling gegeven worden over de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de onderzochte soorten. Indien negatieve effecten op de onderzochte soorten wordt verwacht zal een advies gegeven worden over de te nemen vervolgstappen.

Met behulp van de gekozen onderzoek intensiteit en onderzoeksmethode kan worden gesteld dat voldaan is aan wat redelijkerwijs van een nader ecologisch onderzoek verwacht kan worden vanuit de Wet natuurbescherming.

2.1 Vleermuizen

De inventarisaties zijn uitgevoerd op basis van het 'Vleermuisprotocol 2021', ontwikkeld door Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol wordt jaarlijks in het Vleermuisvakberaad geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (Netwerk Groene Bureaus, 2023)

Tijdens de veldbezoeken is de bebouwing ter plaatse van het plangebied onderzocht op kraam-/zomerverblijfplaatsen en balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Tevens is gekeken naar de functionaliteit van het plangebied voor de vleermuis. Hierbij is ter plaatse van het plangebied en de directe omgeving gelet op foeragerende- en overvliegende exemplaren.

De aanwezigheid en het gebruik van het plangebied door vleermuizen is onderzocht met behulp van detectieapparatuur: Petterson D240X in combinatie met een Tascam DR-05X handheld recorder.

De veldbezoeken en omstandigheden zijn weergegeven in tabel 2.1.

2.2 Huismus

Om na te gaan of het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van huismus en of ter plaatse van de bebouwing nestplaatsen aanwezig zijn, is een huismusinventarisatie uitgevoerd. Dit

onderzoek is uitgevoerd conform de soorteninventarisatieprotocollen van Netwerk Groene Bureaus (Netwerk Groene Bureaus, 2023).

Tijdens de veldbezoeken is in beeld gebracht of en waar nestplaatsen van huismus aanwezig zijn. Tevens is gekeken welke elementen in het plangebied en directe omgeving van belang zijn voor de soort.

De veldbezoeken en omstandigheden zijn weergegeven in tabel 2.1.

2.3 Gierzwaluw

Onderzoek naar de aanwezigheid van gierzwaluw verblijfplaatsen is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2023). Conform het kennisdocument van de gierzwaluw, zijn in de periode 15 mei tot en met 15 juli drie veldbezoeken uitgevoerd in de avond (1,5 uur voor zonsondergang tot 0,5 uur na zonsondergang) met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

De veldbezoeken en omstandigheden zijn weergegeven in tabel 2.1.

2.4 Kerkuil

Om te onderzoeken of in de loods rust- of nestplaatsen van kerkuilen aanwezig zijn, is een kerkuil inventarisatie uitgevoerd conform het kennisdocument Kerkuil (BIJ12, 2017). Op basis van het protocol zijn in totaal vier veldbezoeken uitgevoerd in de periode 1 februari - 31 augustus. Drie veldbezoeken zijn gedurende de nacht uitgevoerd en één veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Tijdens veldbezoek overdag is gezocht naar sporen van de kerkuil (krijtsporen, braakballen, prooi-resten).

De veldbezoeken en omstandigheden zijn weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1. Uitgevoerd veldwerk met datum, tijden, omstandigheden en onderzochte soorten.

Datum	Zonsopgang/ -ondergang	Start/einde	Wind	Temperatuur	Neerslag	Bewolking	Onderzochte soorten	Aantal veldwerkers
16-05-23	21:29	19:29 – 00:59	3 Bft	12 °C	droog	Volledig bewolkt	Gierzwaluw, huismus, kerkuil, vleermuis	2
01-06-23*	21:50	19:50 – 23:50	2 Bft	12 °C	droog	Volledig bewolkt	Gierzwaluw, kerkuil, vleermuis	2
13-06-23	05:20	03:20 – 07:20	0-1 Bft	16 °C	droog	Helder	Huisumus, vleermuis	2
20-06-23	22:04	20:04 – 00:04	2-3 Bft	26 °C	droog	Volledig bewolkt	Gierzwaluw, kerkuil	2
21-08-23	20:52	21:22 – 00:52	1 Bft	20 °C	droog	Helder	Vleermuis, kerkuil	2
12-09-23	20:00	22:00 – 00:00	2 Bft	20 °C	droog	Volledig bewolkt	Vleermuis	2

* Tijdens dit bezoek is gezocht naar krijtsporen en braakballen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van kerkuil in de loods.

2.5 Steenmarter

Voor de inventarisatie van de steenmarter is gebruik gemaakt van drie struikrovers. Omdat voor het uitvoeren van steenmarteronderzoek geen protocol beschikbaar is, is gebruik gemaakt van de 'Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming'. Hieruit blijkt dat een struikrover in de meest actieve periode (tussen maart en augustus) minimaal drie weken in het plangebied dient te staan. (Bouwens, 2017).

Voor de locatie van de struikrovers is gekozen voor de voor steenmarter meest interessante plekken. In onderstaande tabel (2.2) zijn de data en werkzaamheden weergegeven en in bijlage 6 de locaties van de struikrovers weergegeven. De plaatsing en het ophalen van de struikrovers is uitgevoerd door twee personen en gecombineerd met onderzoek naar sporen in het plangebied en de directe omgeving.

Tabel 2.2. Uitgevoerd veldwerk steenmarteronderzoek.

Datum	Werkzaamheden
16-05-2023	Plaatsing struikrovers.
25-05-2023	Struikrovers gecheckt en teruggeplaatst.
07-06-2023	Struikrovers opgehaald.

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

3.1 Vleermuizen

Voorjaars- en zomeronderzoek

Tijdens het voorjaars- en zomeronderzoek is gelet op het gedrag (zwermen, aanplakken, enz.) bij het te onderzoeken gebouw. Daarnaast is in deze periode gelet op foerageer- en vliegroudefuncties.

In het plangebied en de directe omgeving zijn tijdens de veldbezoeken geen zomer- of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Er zijn meerdere overvliegende en foeragerende vleermuizen waargenomen. De waargenomen soorten zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis en ruige dwergvleermuis.

Najaarsonderzoek

Tijdens de najaarsrondes is gelet op baltsende exemplaren die een paarverblijf in de opstallen kunnen hebben.

In het plangebied en de directe omgeving zijn tijdens de veldbezoeken geen paarverblijven geconstateerd. Er zijn meerdere overvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen waargenomen.

3.2 Huismussen

Er zijn geen nestplaatsen van huismussen aangetroffen binnen het plangebied en de directe omgeving. Tijdens de veldbezoeken zijn binnen en buiten het plangebied geen huismussen aangetroffen.

3.3 Gierzwaluwen

Tijdens de veldbezoeken zijn geen verblijfplaatsen van gierzwaluw aangetroffen binnen het plangebied en de directe omgeving. Enkele gierzwaluwen zijn waargenomen, welke tientallen meters boven het plangebied overvlogen. De gierzwaluwen vertoonden geen binding met het plangebied te hebben.

3.4 Kerkuil

Binnen het plangebied is ten tijde van de veldbezoeken een roestplaats van kerkuil aangetroffen. Tijdens meerdere veldbezoeken is de kerkuil zowel rustend waargenomen in de loods als rondvliegend in het plangebied. In tabel 3.1 is weergegeven welke waarnemingen op welke datum zijn gedaan. Tevens is in bijlage 5 weergegeven waar deze waarnemingen zijn gedaan.

Tabel 3.1. Waarnemingen kerkuil.

Datum	Tijdstip	Locatie	Waarneming
25-1-2023*	13:30	Loods	Rustende kerkuil, krijtsporen, braakballen
16-5-2023	23:02	Oostkant van het plangebied	Roepende kerkuil
1-6-2023	20:17	Loods	Rustende kerkuil, krijtsporen, braakballen
7-6-2023**	08:30	Loods	Rustende kerkuil, krijtsporen, braakballen
21-08-2023	21:25	Grasveld ten westen van loods	Opvliegende kerkuil, vermoedelijk foeragerend

* betreft waarneming gedaan tijdens de quickscan (MMT, kenmerk: EC237002/SK, d.d. 16-02-2023).

** betreft waarneming gedaan tijdens het ophalen van de struikrovers voor het steenmarteronderzoek.

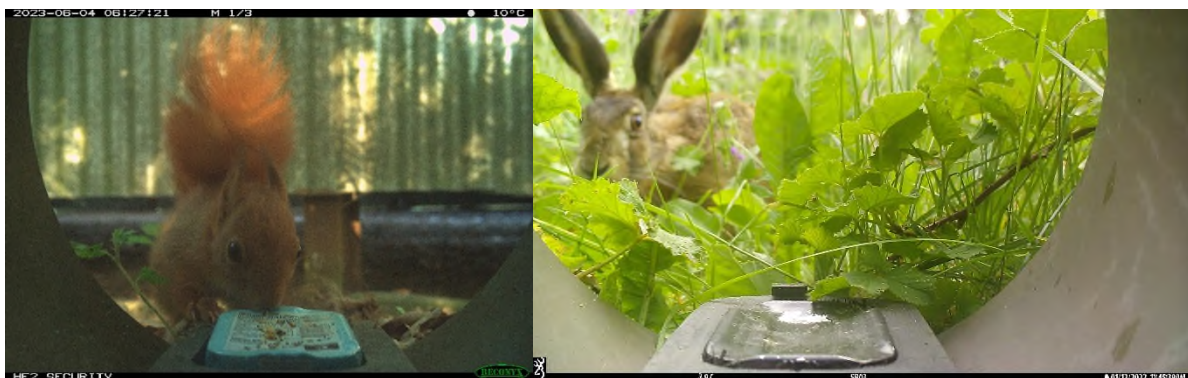
3.5 Steenmarter

Tijdens het controleren van de camerabeelden is geconstateerd dat er geen steenmarters zijn waargenomen binnen het plangebied. De kassen en de loods zijn van binnen doorzocht. Ter plaatse zijn geen sporen en nesten van de steenmarter waargenomen.

3.6 Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn waarnemingen gedaan van eekhoorn en koolmees.

Op de camerabeelden, gemaakt ten behoeve van het steenmarteronderzoek, zijn vrijgestelde grondgebonden zoogdieren waargenomen (zoals de haas, rosse woelmuis en veldmuis). Op struikrover 3 is de beschermde grondgebonden zoogdier eekhoorn waargenomen (zie figuur 3.1).

Figuur 3.1. Waargenomen soorten ter plaatse van het plangebied.

4 EFFECTBEOORDELING

4.1 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek zijn geen kraam-/zomerverblijfplaatsen of balts-/paarverblijfplaatsen aangetoond in het plangebied of de directe omgeving hiervan. Aangezien tijdens de werkzaamheden geen verblijfplaatsen verwijderd zullen worden is geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Vervolgstappen in het kader van de Wet Natuurbescherming zijn niet noodzakelijk.

Binnen het onderzoek is er vanuit gegaan dat de aanwezige bomen binnen en rondom het plangebied ongemoeid blijven. Mochten er voornemens zijn om de aanwezige bomen te kappen dan dient er mogelijk aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar verblijfplaatsen en/of vliegroutes van (boombewonende) vleermuizen.

Ten tijde van alle veldbezoeken zijn overvliegende en foeragerende vleermuizen waargenomen binnen en buiten het plangebied. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden op de overvliegende en foeragerende vleermuizen negatieve effecten verwacht indien gewerkt zal worden met kunstlicht gedurende de nacht. Derhalve wordt geadviseerd om de werkzaamheden uit te voeren tijdens de daglichtperiode, vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken of de verlichting enkel te richten op de werkzaamheden.

4.2 Huismus

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied geen nestplaatsen aangetoond van huismussen. Tevens is geen essentieel leefgebied aangetoond binnen het plangebied en de directe omgeving. Als gevolg van de werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen en geen essentieel leefgebied verloren gaan. Vervolgstappen in het kader van de Wet Natuurbescherming zijn niet noodzakelijk.

4.3 Gierzwaluw

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen aangetoond van gierzwaluwen. Als gevolg van de werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen verloren gaan. Vervolgstappen in het kader van de Wet Natuurbescherming zijn niet noodzakelijk.

4.4 Kerkuil

Binnen het plangebied is een roestplaats aanwezig van kerkuil. Tijdens de veldbezoeken is meerdere keren een kerkuil waargenomen, vermoedelijk betreft dit dezelfde kerkuil. De roestplaats van de kerkuil bevindt zich in de loods, aan de zuidkant van het plangebied. In overleg met de plaatselijke kerkuilenwerkgroep worden als gevolg van de werkzaamheden geen negatieve effecten verwacht op de kerkuil. De aanwezige roestplaats binnen het plangebied zal verloren gaan door de voorgenomen plantontwikkeling. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve locaties aanwezig welke kunnen dienen als roestplaats. Zo zijn er meerdere open schuren in de omgeving zoals op de Veenweg 46 te Haren en de Madijk 1 en 3 te Eelderwolde. Vervolgstappen in het kader van de Wet Natuurbescherming zijn niet noodzakelijk.

4.5 Steenmarter

Tijdens het camera- en sporenonderzoek op zijn geen aanwijzingen gedaan van het voorkomen van de steenmarter binnen en rondom het plangebied. Aan de hand van het onderzoek kan

geconcludeerd worden dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenmarter. Vervolgstappen in het kader van de Wet Natuurbescherming zijn niet noodzakelijk.

4.6 Eekhoorn

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied geen nestlocaties waargenomen van de eekhoorn. De aanwezige bosschages en bomen zijn onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn. Binnen het onderzoek is er vanuit gegaan dat de aanwezige bomen binnen en rondom het plangebied ongemoeid blijven. Als gevolg van de werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen en/of leefgebied verloren gaan. Vervolgstappen in het kader van de Wet Natuurbescherming zijn niet noodzakelijk.

Mochten er voornemens zijn om de aanwezige bomen te kappen dan dient er mogelijk aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar het leefgebied van de eekhoorn.

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

5.1 Conclusie

In onderstaande tabel (5.1) is overzichtelijk weergegeven welke soort(groep)en aanwezig zijn in het plangebied en directe omgeving. Tevens is weergegeven of de voorgenomen ontwikkeling verbodsbepalingen vanuit de wet natuurbescherming overtreedt en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om doorgang van de voorgenomen plannen mogelijk te maken.

Tabel 5.1 Overzichtstabel aanwezigheid beschermde soorten en vervolgstappen.

Soortgroep	Ingreep verstorend	Overtreding Wet natuurbescherming	Ontheffing Wet natuurbescherming	Overige vervolgstappen*
Vleermuis	Nee**	Nee*	Nee	Werkzaamheden uitvoeren tijdens daglichtperiode, vleermuisvriendelijke verlichting gebruiken of verlichting enkel richten op de werkzaamheden
Huismus	Nee	Nee	Nee	Geen
Gierzwaluw	Nee	Nee	Nee	Geen
Kerkuil	Nee	Nee	Nee	Geen
Steenmarter	Nee	Nee	Nee	Geen
Eekhoorn	Nee**	Nee	Nee	Geen

* Indien de overige vervolgstappen niet gehanteerd kunnen worden, kan het voorkomen dat een overtreding Wet natuurbescherming plaatsvindt en een ontheffing Wet natuurbescherming toch noodzakelijk is, alvorens voorgenomen werkzaamheden doorgang kunnen vinden.

** Binnen het onderzoek is ervan uitgegaan dat de aanwezige bomen en bosschages behouden blijven. Mochten deze in toekomst worden gekapt/verwijderd dan dient er mogelijk nader onderzoek plaats te vinden naar het leefgebied van de eekhoorn en/of verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen.

Ten alle tijden dient rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht.

5.2 Aanbevelingen

Minst kwetsbare periode broedvogels

Het aanwezige- en aangrenzende groen is in potentie geschikt als broedgebied voor algemene broedvogels (zoals de merel). Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen (doorgaans tussen 15 maart en 15 augustus) uit te laten voeren. Wordt er wel in het broedseizoen gewerkt dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden een deskundige op het gebied van vogels te worden ingezet. De deskundige stelt vast of broedsels aanwezig zijn en zo ja of deze worden verstoord door de toekomstige werkzaamheden.

Minst kwetsbare periode vleermuizen

Voor vleermuizen (en andere nacht actieve-/lichtgevoelige dieren zoals uilen) dient rekening te worden gehouden met mogelijk lichtverstoring. Door uitsluitend overdag te werken of vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken wordt verstoring van deze soorten voorkomen. Ook wordt aanbevolen in de toekomstige situatie gebruik te maken van vleermuisvriendelijke verlichting.

Vrijgestelde algemene soorten

Het aanwezige groen heeft mogelijk een functie voor algemene grondgebonden zoogdieren, ongewervelden en amfibieën, waarvoor een vrijstelling geldt. Voor deze en andere diersoorten is te allen tijde de zorgplicht van toepassing. Dit betekent o.a. dat diersoorten niet verwond en gedood

mogen worden en dat te allen tijde een vluchtroute beschikbaar moet zijn. Concreet aandachtspunt is het volgende:

- a. Indien individuen van dieren worden aangetroffen, dienen deze de gelegenheid te krijgen om te kunnen vluchten;
- b. Aanvullend op bovenstaande maatregel kan ervoor worden gekozen om minder mobiele dieren, zoals egel en gewone pad te verplaatsen tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Natuur+

Bij de herinrichting wordt aanbevolen om nieuwe gelegenheden te creëren voor diverse soorten. Voorbeelden zijn het plaatsen van een kerkuilenkast. Deze dient op een hoge, donkere en beschutte plek te staan in bijvoorbeeld een open schuur, stal of zolder (Unitura, 2023). Andere voorbeelden zijn ingemetselde vleermuis-, gierwaluw- en/of huismuskasten. Met het plaatsen van nieuwe gelegenheden wordt de biodiversiteit te Eelderwolde behouden en verbeterd.

BIJLAGE 1: GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJ12. (2023, Juli). *Kennisdocument Gierzwaluw Apus Apus*. Opgeroepen op Juli 28, 2023, van <https://www.vogelbescherming.nl/docs/633437cb-9573-47da-b881-29d1ea00304e.pdf>

BIJ12. (2023, Februari). *Kennisdocument Huismus Passer domesticus*. Opgeroepen op Juli 28, 2023, van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf>

Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch. Opgeroepen op Juli 31, 2023

Netwerk Groene Bureaus. (2017). *Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*. Werkgroep 'Standaarden en protocollen'. Netwerk Groene Bureaus. Opgehaald van www.netwerkgroenebureaus.nl

Netwerk Groene Bureaus. (2023). *Vleermuisprotocol 2021*. Opgeroepen op Juli 28, 2023, van NBG: <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/vleermuisprotocol>

Sovon. (2016). *Handleiding broedvogelonderzoek*. Opgeroepen op Juli 28, 2023, van https://stats.sovon.nl/static/publicaties/Handleiding_Broedvogels_2016_Handmatige-registratie-en-interpretatie_0.pdf

Unitura. (2023). *Kerkuilenkast*. Opgehaald van Unitura: <https://unitura.nl/product/kult1-kerkuilenkast/>

Vogelbescherming Nederland. (sd). *Huiswaluw*. Opgeroepen op Juli 28, 2023, van Vogelbescherming: <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/huiswaluw>

BIJLAGE 2: VERBODSBEPALINGEN SOORTENBESCHERMING

Overzichtstabel met verbodsbepalingen op soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming

Vogelrichtlijn (§ 3.1)	Habitatrichtlijn (§ 3.2)	Overige soorten (§ 3.3)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

BIJLAGE 3: ONTHEFFINGSAANVRAAG

Een ontheffing op de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming kan worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de ontheffing worden voorschriften opgenomen en/of regels opgesteld over de tijd en plaats waarvoor de ontheffing geldt, de middelen, installaties of methoden welke gebruikt mogen worden voor het vangen of doden en de wijze waarop het risico op de staat van instandhouding van de soort wordt beperkt.

Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn (art. 3.1 en art. 3.2, lid 6) kan de ontheffing uitsluitend worden verleend, wanneer voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- Zij is nodig:
 - In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - Ter bescherming van flora of fauna;
 - Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
 - Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
- De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

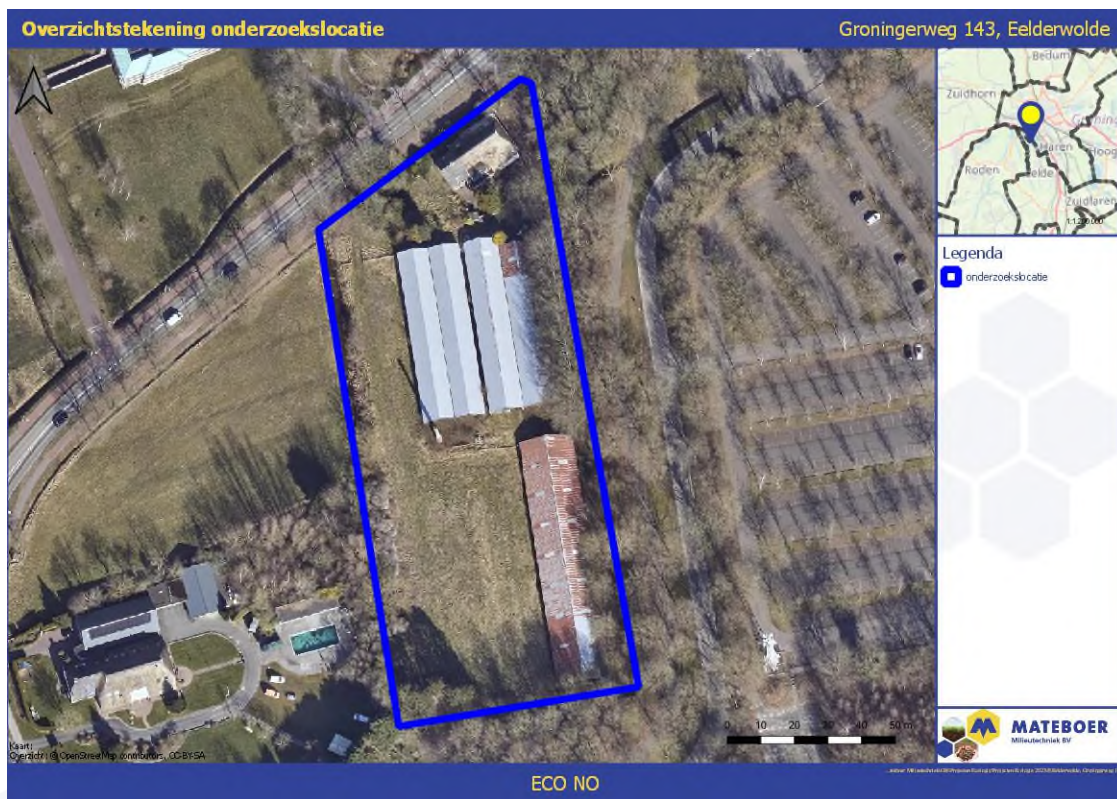
Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (art. 3.5 en art. 3.6, lid 2) kan de ontheffing uitsluitend worden verleend, wanneer voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- Zij is nodig:
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitatten;
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herinstructie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of;
 - Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor een ontheffingsaanvraag geldt een beslissingstermijn van maximaal 13 weken (art. 5.1, lid 1 Wnb.). Dit termijn mag eenmaal verlengd worden met 7 weken (art. 5.1, lid 2 Wnb), na melding bij de ontheffingsaanvrager.

BIJLAGE 4: OVERZICHTSTEKENING ONDERZOEKSLOCATIE

BIJLAGE 5: OVERZICHTSTEKENING MET WAARNEMINGEN KERKUIL.

BIJLAGE 6: OVERZICHTSTEKENING MET LOCATIES WILCAMERA

